מדרבנן הוא [א]: **כלי חרס שיצא כו'**: [ב] **כלי** אמר רחמנא ולא כלי הוא [א]שניקב [ג] בשורש קטן: כלי נחשת [כו'] פוחתו [וכו']: [ד] **והא** לאו כלי הוא [ב]דרציף [ה] מרציף (הוא) אמר ריש לקיש [ג]מעיל שניטמא מכניסו בפחות [ו] משלש על שלש ומכבסו [ז] משום שנא' [ו]לא יקרע מותיב רב אדא בר אהבה [ז]העבין והדרכים אין בהן משום שלש על שלש אגב אביהן חשיבי והא בעי שבעת [ח] סממנין דא"ר נחמן אמר רבה בר אבוה [ה]דם חטאת [ו]ומראות נגעים צריכין שבעת סממנין ותניא [ג] אלא [ו]שאין מכניסין מי רגלים למקדש מ"מ י"ל דטלית וכגד דשמעתין שאני שהם כלי עליהן וכשנקרעו כיון דחזיל שם כלי מיניהו טהרו לגמרי אבל בבהמה המקשה (חולין דף עב:) מיירי בחתיכת בגד דעלמא ואין שם כלי עליו ולא טהר ממגע מדרס מ"ש שטהור מן המדלג ובפ' העור והרוטב [שם דף קכג.] פי' בקונטרס דהשיה לחבל טמא מגע מדרס כשהיה בו ג' טומאות מדרס החמורה ומגע זב ואהני מחלוקה לבטל המדרס דתו לא חזו ליה ופשה ליה טומאת מגע דחזיא לשלם מלבעות אבל בהעור והרוטב (שם) מיירי דליכא אלא מדס טומאה אז מגע זב בלא הכנסה או מגע שרץ ונבלה וחד שמא חוי וכולה טומאה דשלשה [ג] על שלשה היא וקלישה מהניא לבטולי שמא מינה ותו לא פש עלה מידי. ואין זו שום סברא לחלק בין טומאה אחת לשתי טומאות דכיון שנאמר בטלית שלש על שלש אגב שיעור טומאת מגע היאך יהיה טהור ובתמילת הסוגיא פי' בקונטרס טלית שהתחיל בה לקורעה ונבטלה מטורת טלית מאחר שאין לזה למלאכה לשמה ואין שמה עליה מיטהרת מ"ש שיש בציצית שלש על שלש ועדיין לזויין [ד] לקבל טומאה טהרו מטומאתן לשמה דומיא דכלי חרס דשבירתו מטהרתו ושבריו מקבלין טומאה כדאמר בגלו טריפות (שם דף נד:) הן וקרקפוניהן ואין [זו] משם רואיה להשם מיירי כשייחד השבירים אח"כ אבל בלא ייחוד לא כשברים אח [ז] לפרש דקריעה דבגד וטלית מיירי תרוייהו כשקורע קרעים ונלמה [ח] הרבה ואין בכל אחד ואחד שלשה [ה] ולכך קאמר טהורה לגמרי מ"מ מעליין כל הקריעות מחוברין בסופן לאו חיבור הוא כיון שכל קרע וקרע [ט] שקרע על רובה של טלית (בפחות משלשה על שלשה) הוי כאילו גמר כל אחד ואחד עד סופו וכגון שלא שייר בטלית בשותו שלא נקרע כדי מעפורת דשם שייר הוי טמא מדרבנן כדמסקינן הכא וזהו תימה מ"ש לעיל טומאה לא מיקרי בגד בהעה מ"ג דשייר בה כדי מעפורת ובלבד [י] שתהא מקרי בגד וכמו כן קשה בסמוך גבי כלי חרס שניטמא [כו' ונוקבו כו'] [לפרק] כלי אמר רחמנא ושמי הוא ושמני דנקיב ליה בכדי שורש קטן והשתא מ"ש [כ] מטומאתו ונלמה לפרש כיון שמועיל לו ייחוד לאותו בגד שמייר בו כדי מעפורת שלא הבדיל הקרעים על פני כולו ולאותו כלי שניקב בשורש קטן שאם היה מיחדו לזיתים או לניתון היה מקבל טומאה מכאן ולהבא חשיב הוא כלי ובגד לעיל דם חטאת כיון דאין שיעור לשלשה ואפילו הכי אינו מקבל טומאה אלא מדרבנן ואפילו הכי אין שיעור לשלשה אלא בפחות משלשה על שלשה ומשמע מכאן ואילך דאפילו בפחות משלשה על שלשה מקבל טומאה מדאורייתא ומיהו לא מיקרי בגד בהעה מ"ג דשייר בה כדי מעפורת ולא מיקרי בגד אלא בשיעור שלשה על שלשה ומיהו בגד בהעה מ"ג דשייר בה כדי מעפורת אינו מקבל טומאה מדאורייתא אלא מדרבנן ומיהו בגד בהעה מ"ג דשייר בה כדי מעפורת מקבל טומאה מדאורייתא אלא שאין מכניסין מי רגלים ממש כמפורש התם במשנה ובגמרא מי רגלים שהחמיצו תנא כמה חמוצן שלשה ימים ואם הם של זקן או של ילד כו' ומ"מ הנך מי רגלים דהכא בפטום הקטורת איירי נמי במי רגלים ממש מדפריך הגמרא מינה. ולמי שרוצה לעקש ולומר לעולם אימא לך דמי רגלים דהכא בפטום הקטורת לא איירי במי רגלים ממש אלא מעין א' ששמו מי רגלים והכי פריך הגמרא אם אין מכניסין למקדש אפילו מים זכים וצלולים של מעין ששמו מי רגלים מפני הכבוד כל שכן שאין מכניסין מי רגלים ממש במקדש מפני הכבוד. אביא לו ראיה מבוארת ומבוררת שאין להשיב עליה בשום פנים דמי רגלים דהכא בפטום הקטורת איירי נמי במי רגלים ממש מדברי הירושלמי פ' טרף בקלפי דקאמר והלא מי רגלים יפין לה אלא שאין מכניסין ריח רע לעזרה מפני הכבוד, ומדקאמר אלא שאין מכניסין ריח רע אלמא דמי רגלים ממש קאמר אבל אם לא מפני הכבוד לא היו מניחין מלשרות במי רגלים מפני ריחן רע שהרי הלבונה ריחה רע ומנויה עם סמני הקטורת (נלמ שבע כריתות שם):

לז א ב מיי' פ"ח מהל' מעשה הקרבנות הלכה כח:
לח ג מיי' שם הלכה כ:
לט ד מיי' פרק כ"ב מהל' כלים הלכה ג:
מ ה מיי' פ"ח מהלכות מעשה הקרבנות הלכה י:
מא ו מיי' (פ"ח) [פי"ב] מהל' טומאת צרעת הלכה ה:
מב ז מיי' פ"ח מהל' מעשה הקרבנות הלכה י:

תורה אור השלם

1. וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שָׂפָה יִהְיֶה לְפִיו סָבִיב מַעֲשֵׂה אָרְגֹ כְּפִי תַּחְרָא יִהְיֶה לוֹ לֹא יִקָּרַע:
שמות כח, לב

מוסף רש"י

למקדש. שנעזקה היו מפטומין (כריתות ו.):

לעזי רש"י

פלטר"א פילטר"א. לֶבֶד.

ליקוטים

שיך לענין קודם אסורים נמצא שהשלחים אינם אסורים אע"ג דאית להו רירא ע"ז לא עביד לישה מכ"ש חטי ושערי דלית בהו חדא מינייהו לית בהו רירא ולא עבדי לישה ולכך מותרים. א"כ מ"ש כתב הרמב"ם ז"ל החייב משום תולדת זורע. ובאמת קושיא זו מרפסא אינגרי ומשום הכי לא כתב הטור דין זה ולא שאר גדולי המורים. והדבר צ"ע. והתימה על מוהרי"ק ז"ל שמראה מוכח הוא לנו וממקומו איפכא מוכח וזה פשוט. אשר ע"כ לענין מה שנסתפקנו בענין שריית צמוקים כיון דחטי ושערי דשייך בהו זרימה טפי לא מצינו להם מקום לאסור לסוגיא הנמ'. מ"מ ראוי לאסור להואיל ונפק מפומיה דרב הרמב"ם ז"ל, אבל הבו דלא לוסיף עלה דשריית צמוקים לית בהו רירא ולא שייך בהו לישה אע"ג דחטי ושערי ג"כ לא שייך בהו מ"מ כבר הורה זקן הרמב"ם ז"ל לאסור, ואולי איזה מקום מצא או ברייתא או תוספתא הילכך יש לחוש לדבריו אבל דלא להוסיף עלה. נאם הצעיר יום טוב צהלון (מהריט"ץ חלק ג סימן סט):

ע"כ מענין קודם
שאין מכניסין מי רגלים למקדש. יש מפרשים מי רגלים ממש וגנאי הוא להכניס בעזרה. ויש מפרשים עשב שכך שמו ומפני השם שהוא גנאי לא היו לוקחין אותו. תוס' (פסחים כ"ע): כתב הכלבו יש מפרשים מי רגלים, מעין אחד הוא ששמו מי רגלים, ואי אפשר לומר מי רגלים ממש חלילה שלא עלה על לב אדם לשרות בהן סמני הקטורת ע"כ. ואני אומר אלו המפרשים ירדו אל מעין שלא היה ולא נברא כו' וחלילה וחס לפרש כן כי שבוש גדול וטעות גמור הוא, אם מכח סברא אם מכח גמרא. מכח סברא מה העדר כבוד יש מכח השם מי רגלים שיש למים אלו של מעין זה אם לא יזכר ולא יפקד כלל השם מי רגלים על אלו מים בכניסתן למקדש. אם מכח גמרא הלא גמרא ערוכה בפרק דם חטאת מפרש אותו מי רגלים ממש מדפריך התם על המשנה דקתני דם חטאת שניתז על בגד שטעון כבוס והא בעי דם חטאת שבעה סמנים השנויים במסכת נדה בפרק האשה שהיא עושה לענין כתם וחד מנייהו מי רגלים

ג) כלים פכ"ח מ"ח ירושלמי שבת פ"ב ה"ג, ב) [כלימות ו.] ירושלמי יומא פ"ד הל' ה. וכעי"ז ראש השנה לג., ג) ויקרא יג נד

הגהות הב"ח

(ה) גמ' נפחות משלשה על שלשה כל"ל וכן בסמוך וכן בכ"מ:

גליון הש"ם

[גמ' משום שנאמר לא יקרע. יומא דף עב ע"ב]:

שינוי נוסחאות

א] מינה הוא נמקך (*ש"מ): ב] נוקבו כלי אמר כו' (*ש"מ): ג] כ"ה דנקיב ליה בשורש קטן (*פרי"ד). ס"ל דרציף ליה מירצף. ס"ל שניקב במוציא משקה (ש"מ). וע' בס"ע בכ"מ: ד] כלי אמר רחמנא והא לאו (ש"מ): ה] דרציף ליה מרציף (ש"מ והגרי"ב וכן ברש"י): ו] שבעה (כתה"י). וכן בסמוך: ז] ס"ל ה"ג נוקבו כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא דנקיב ליה בשורש קטן. ואיכא למ"ד במס' שבת שזהו שיעור נקיבתו לטהרה ומיהו עדיין כלי הוי לקבל זיתים: פוחתו כלי אמר רחמנא כו'. והסמ"ק כלפניו (כתה"י ושמכ"י): ח] הגירסא שהיה כתוב בספרים היא כך נוקבו כלי אמר רחמנא ולאו כלי הוא דרציף ליה מירצף אמר ר"ל מעיל וכו' (ב"ש): ט] שפיחתו מקיש (*ש"מ): י] ס"ל בכותב (צ"ק). ור' חום ג': אא] פי' לֶבֶד (עזרי' רש"י) יב] פס"מ נוסף ומי גריסין. וממק ואהל: יג] דשלש על שלש כל"ל (ח"ג מלאי"מ): יד] ראויה כו' טהרה מטומאתה כו' (כ"ה ברש"י שם): טו] ואין זו שום ראיה (תוס' חולין עג ע"א): טז] ומפיש בתום' הרמ"ם (חולין קכג ע"ב) לכן דין הוא שטהר כללי, אבל הכא שלשה אחרי שכל קרע וקרע חזי לקבל טומאה למה טהרו: יז] ועוד נ"ל לפרש כל"ל (צ"ק). [להא כגר תילתי לעילן]: יח] שלש ולהכי קאמר דטהרו לגמרי דאע"ג (תוס' חולין שם): יט] וקרע נקרע עד רוב הטלית והוי כאילו נגמר כל קרע וקרע עד סופו ובגון (תוס' חולין שם): כ] ולגבי דם חטאת (הגרי"ב): כא] מיטהר בכך (ש"מ): כב] דשבת ולא כמו שפרש"י דפירש שיתקן הפחיתה כל"ל (צ"ק): כג] שקרעו וע"י כך היה חשוב בגד כו' (חלופי גרסאות): כד] ל"ל אותו (ש"מ): כה] עי' בס"ע לעיל אות ז: כו] להומרו בזיתים דהאיך בשעה (שמכ"י): כז] ס"ל אי נמי שמניחין (שמכ"י): כח] המרק עב והאור מעמיד (ש"מ וצ"ק): כט] קחשיב שם לענין (צ"ק): ל] תיבת דבעינן נמחק (ש"מ): לא] נתוס' הרא"ש שבת שם מוסיף, ואע"ג דעני יחדה לישיבה לא הוי מיוחדת לעשירים. עע"ש: לב] ממנם הכ"ם מקיים הגירסא ע"ש (הגרי"ב):

שיטה מקובצת

תוד"ה (מעמ' הקודם) לג שנו. ולפ"ז ליה היינו שהופך לד פניס. ג"ב ולפיכוח זה אינו ר"ל שנוקבו כלל (הר"פ ד"ל. ב"ש): **בא"ד** (בקופו) ומ"ה הוה ממינא דשיעור זיתים מדרבנן הוה גימא. עוד פיכש מש"ה דשמא שרש קטן מועיל לטומאה למפרע ושיעור זיתים שלא יהא טמא מכאן ולהבא